

Początki pielgrzymowania na Górę Świętej Anny, część I

Góra Świętej Anny była ulubionym celem pielgrzymek Ślązaków już od XV wieku, kiedy to wybudowano pierwszy kościół pw. św. Anny. Obecnie jest tam bazylika z figurką św. Anny z jej relikwiami, franciszkański zespół klasztorny z **Rajskim Placem** oraz 40 kaplic kalwaryjnych.

Na podstawie wspomnień starszych mieszkańców ustalono, że pierwsze pielgrzymki pątników z **Ornontowic** na **Górę Świętej Anny** (do 1945 roku **Sankt Annaberg**) rozpoczęły się na przełomie XIX i XX wieku, a ich inicjatorką była pochodząca z **Zimnej Wódki** (wtedy Kaltwasser) **Anastazja Labisch**, która wyszła w 1893 roku za **Józefa Cyprysa** z **Ornontowic**.

Anastazja i Józef Cyprysowie

Miejscowość **Zimna Wódka** znajdowała się niedaleko **Sankt Annabergu** i tam kult św. Anny był bardzo rozpowszechniony. Młoda pani **Cyprysowa**, już po zadowoleniu się w **Ornontowicach**, rozpoczęła starania, by zachęcić mieszkańców do pielgrzymowania na **Górę Świętej Anny**. Główną trudnością była znaczna odległość między **Ornontowicami** a sanktuarium. Wprawdzie istniało już połączenie kolejowe, ale bilety były drogie.

Góra św. Anny na pocztówce z 1925 roku

Dużym ułatwieniem zaś było to, że **Sankt Annaberg** i **Ornontowice** znajdowały się w tym czasie na obszarze tego samego państwa, czyli **Niemiec**, i nie trzeba było przekraczać granicy. Prawdopodobnie pątnicy z **Ornontowic** pielgrzymowali na wozach konnych, a nieliczni może też pieszo. Jednymi z pierwszych byli synowie **Cyprysów**: **Antoni** i **Franciszek**, którzy udali się na **Annaberg** już jako chłopcy. Zapewne w czasie I wojny światowej i później w okresie powstań śląskich pielgrzymek nie organizowano. Dope-

ro po 1922 roku, kiedy proboszczem był ks. **Teofil Bromboszcz**, nastąpiło ożywienie ruchu pątniczego. Zachował się m.in. zapis pozdrowień z **Góry Świętej Anny** z 13 sierpnia 1925 roku wysłany do mieszkańca **Ornontowic**.

Góra św. Anny w latach 20. XX wieku

Po III powstaniu śląskim **Ornontowice** zostały przyznane **Pol-sce**, zaś **Annaberg** pozostał niemiecki aż do 1945 roku. Do tego z chwilą dojścia w 1933 roku do władzy **Hitlera** nastąpiło stopniowe ograniczanie pielgrzymowania, aż II wojna światowa całkowicie je przerwała. Władze hitlerowskie zabroniły franciszkanom organizować życie pątnicze, a nowo powstały dom pielgrzyma stał się szpitalem wojskowym.

Kolejne zdjęcie z 1930 roku przedstawia grupę pątników na schodach **Rajskiego Placu** przed wejściem do bazyliki. Widać na nim **Alojzego Adamczyka** (w drugim rzędzie pierwszy z prawej,

Pielgrzymi z Ornontowic na Górze św. Anny w 1930 roku

trzyma krzyż) i **Pawła Kotyczkę** (w pierwszym rzędzie czwarty z prawej). Trzeba dodać, że w tym czasie pielgrzymi nocowali głównie w domach okolicznych mieszkańców albo w kaplicach.

Ciąg dalszy w kolejnym wydaniu.

Jan Gołąb
Towarzystwo Miłośników Ornontowic